

РЕШЕНИЕ

№ 913

гр. София, 20.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 87 СЪСТАВ, в публично заседание на шестнадесети ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: ЦВЕТЕЛИНА АЛ. КОСТОВА

при участието на секретаря ИЛИАНА Б. ВАКРИЛОВА
като разгледа докладваното от ЦВЕТЕЛИНА АЛ. КОСТОВА Гражданско дело № 20221110102120 по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Предявени са установителни искиове с правно основание чл. 422 ГПК, вр. чл. 5, параграф 1, б. „в“ и чл. 7, параграф 1, б. „б“ от Регламент (ЕО) 261/2004 г. относно създаване на общи правила за обезщетяване и помощ на пътниците при отказан достъп на борда и отмяна или голям закъснение на полети и чл. 86, ал. 1 ЗЗД.

Ищцата С. А. твърди, че е сключила договор за въздушен превоз с ответника /фирма/, като е закупила самолетен билет за полет ..., който следвало да бъде изпълнен на ... г., с час на кацане – 21:00 часа местно време. Твърди, че самолетът е пристигнал на летище ... със закъснение от повече от три часа спрямо планираното разписание. Твърди, че вследствие посоченото неизпълнение на договора за превоз има право на обезщетение в размер на 400 евро съгласно чл. 5, параграф 1, б. „в“ от РЕО № 261/2004 г., във връзка със задължителната практика на Съда на ЕС, тъй като полетът е бил с разстояние от над 1500 км. Поддържа, че е подала искане за изплащане на обезщетение, но ответникът не се е произнесъл по него. Ето защо, моли съда да признае за установено в отношенията между страните, че ответникът ѝ дължи сумата от 400 евро, ведно със законната лихва, считано от датата на депозиране на заявлението по чл. 410 от ГПК в съда – 27.05.2021 г. до окончателното ѝ изплащане, както и сумата от 227,09 лева, представляваща лихва за забава върху главницата за периода от 21.06.2018 г. до 30.04.2021 г., за които суми е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК по ч.гр.д. № 29981/2021 г. по описа на СРС, 87 състав. Претендира разноски

Ответникът /фирма/ е депозирал в срок отговор на исковата молба, с който оспорва

изцяло предявените искове, като при условията на евентуалност прави възражение за изтекла погасителна давност.

Съдът, след като обсъди събраните по делото доказателства и доводите на страните приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Съдът е сезиран с обективно кумулативно съединени установителни искове с правно основание чл. 422 ГПК, вр. чл. 5, параграф 1, б. „в“ и чл. 7, параграф 1, б. „б“ от Регламент (ЕО) 261/2004 г. относно създаване на общи правила за обезщетяване и помощ на пътниците при отказан достъп на борда и отмяна или голямо закъснение на полети и чл. 422 ГПК, вр. чл. 86, ал. 1 ЗЗД.

Възраженията на ответника, касаещи допустимостта на производството, поради липсата на учредена от ищцата в полза на адвокат К. В. да я представлява в настоящото производство са неоснователни. По делото е представено пълномощно, с което адвокат В. е упълномощен да представлява ищцата в производството. Действително пълномощното е дадено от ищцата ... чрез дружеството ..., но същевременно по делото са представени и доказателства за учредена от ищцата ... представителна власт в полза на дружеството ..., да я представлява в извънсъдебни и съдебни производства по претенция, породена от полет № ... от дата ... г., изпълнен от По аргумент от разрешенията, дадени в Тълкувателно решение № 5/2014 г. от 12.12.2016 г. по тълк. делот № 5/2014 г. на ОСГТК на ВКС липсата на представителна власт засяга единствено вътрешното правоотношение между представителя и представлявания. Систематичното място и граматическото тълкуване на разпоредбата на чл. 42, ал. 2 ЗЗД сочат, че тя е установена единствено и изключително в интерес на мнимо представлявания. Следователно, се налага извод, че единствено представлявания може да се позове на евентуална недействителност на упълномощителната сделка. В тази връзка следва да бъде посочено, че пълномощникът се легитимира като такъв с представянето на писмено пълномощно, отговарящо на изискванията на чл. 33 от ГПК. Пълномощното се прилага към исковата молба и въз основа на него съдът извършва проверка за наличието на представителна власт на предявилния иска пълномощник и за обема на същата. Тази проверка, обаче е ограничена само до установяващото се от съдържанието на пълномощното, като съдът не може да извършва проверка, дали удостовереното с него изявление на упълномощителя действително е направено. Същевременно пълномощното удостоверява изявление на страна по спора, което е насочено към възникването на представителна власт на пълномощника, но не и изявления и/или факти, които са от значение за съществуването на спорното право и за основателността на предявения иск. Извършените от пълномощника процесуални действия обвързват само представляваната от него страна и пораждат действие само по отношение на нея. Затова пълномощното нито обвързва, нито вреди на другата страна в производството. Съществуването на упълномощителната сделка е от значение за отношенията между упълномощителя и пълномощника, но не и за спорните отношения между далата пълномощното страна и насрещната такава. Затова пълномощното не се преценява от съда при постановяване на решението му по съществото на спора. Поради това за насрещната страна не съществува

правен интерес да оспорва съществуването на упълномощителната сделка, чрез оспорване на съдържанието на пълномощното или на положения от упълномощителя подпис. Интерес от отпадането на обвързващата сила на извършени от пълномощник без представителна власт действия има само лицето, за което се счита за обвързано от тях. Това е лицето посочено като упълномощител в пълномощното по чл. 33 от ГПК. По силата на чл. 42, ал. 2 от ЗЗД това лице може както да се позове на това, че действията на пълномощника са извършени без представителна власт и не са породили действия за него, така и по своя преценка да потвърди същите. Правото на потвърждаване принадлежи само на лицето, от чието име са извършени действията без представителна власт и затова само то може да се позовава и на липсата на представителна власт на извършилия действията пълномощник. Трети лица не могат да се позовават на липсата на представителна власт и да искат да се прилагат последиците от нея, тъй като по този начин би се стигнало до невъзможност на упълномощителя да потвърди действията /в този смисъл решение № 296/05.04.2017 г., постановено по гр. д. № 1776/2016 г. на ВКС, ГК, IV Г. О./.

Предвид гореизложеното, съдът намира, че е надлежно сезиран с обективно кумулативно съединени установителни искове, предявени по реда на чл. 422 ГПК вр. чл. 415, ал. 1 ГПК, с правно основание чл. 422 ГПК, вр. чл. 5, параграф 1, б. „в“ и чл. 7, параграф 1, б. „б“ от Регламент (ЕО) 261/2004 г. на Европейския парламент и на Съвета относно създаване на общи правила за обезщетяване и помощ на пътниците при отказан достъп на борда и отмяна или голямо закъснение на полети и чл. 422 ГПК, вр. чл. 86, ал. 1 ЗЗД, и дължи произнасяне по същество.

По иска с правно основание чл. 422 ГПК, вр. чл. 5, параграф 1, б. „в“ и чл. 7, параграф 1, б. „б“ от Регламент (ЕО) 261/2004 г. на Европейския парламент и на Съвета.

На основание член 5, т. 1, б. „в“ от Регламент (ЕО) 261/2004 г. относно създаване на общи правила за обезщетяване и помощ на пътниците при отказан достъп на борда и отмяна или голям закъснение на полети при отмяна на полет съответните пътници имат право на обезщетение от опериращия въздушен превозвач по чл. 7 от Регламента - 400 евро за всички полети с разстояние над 1500 км. до 3500 км. Съгласно Решение на Съда на ЕС от 19 ноември 2009 година по съединени дела C-402/07 и C-432/07 пътници на закъснели полети могат да се приравнят на пътниците на отменени полети за целите на прилагане на правото на обезщетение, така че те могат да се позоват на правото на обезщетение по чл. 7 от Регламента, когато, поради закъснение на полет, претърпяната загуба на време е равна на или по-голяма от три часа, т.е. когато достигат своя краен пункт на пристигане три часа или повече след предварителното планираното от въздушния превозвач време за пристигане по разписание.

За основателността на иска в тежест на ищеца е да докаже съществуването на валидно правоотношение с ответника по договор за въздушен превоз, в рамките на което ответникът е изпълнил възложения полет, за който ищецът има потвърдена резервация, със закъснение от над три часа, че процесният полет е с разстояние над 1500 км.

Съгласно чл. 3, параграф 1 Регламента, последният се прилага ако пътниците имат потвърдена резервация за съответния полет, освен в случая с отмяната, посочен в член 5 от регламента, и се представят на гишетото за регистрация, не по-късно от 45 минути преди обявения час на излитане. В случая се касае за претенция за обезщетение за закъснял полет, като, предвид посоченото по-горе тълкувателно решение, пътници на закъснели полети могат да се приравнят на пътниците на отменени полети за целите на прилагане на правото на обезщетение. От граматическото тълкуване на чл. 3, параграф 1 от Регламента следва извод, че пътниците на отменени полети, съответно - приравнените на тях пътници на закъснели полети, не е необходимо да доказват, че са се представили на гишетото за регистрация, не по-късно от 45 минути преди обявения час на излитане, за да имат правата, предвидени в регламента. Следователно, за да намери приложение регламентът в процесния случай, е необходимо единствено пътникът да има потвърдена резервация за съответния полет, а не и да доказва, че се е представил на гишетото за регистрация не по-късно от 45 минути преди обявения час на излитане.

По делото няма спор, че ответникът е компания за въздушен транспорт с валиден лиценз за опериране, както и че разстоянието между пункта на заминаване и на пристигане е над 1500 километра.

Ето защо и на основание чл. 153 ГПК съдът намира осъществяването им за доказано.

Противно на възраженията на ответника, от представените електронен билет /възпроизведен по делото на хартиен носител/ и бордна карта се установява, че ищцата е закупила самолетен билет за полет ... от ... до ..., който следвало да бъде изпълнен на ... г., с час на пристигане в 21:00 часа местно време. Следователно установено е наличието на договор за въздушен превоз, сключен между страните.

Не се спори, а и от представените писмени доказателства се установява, че е налице закъснение с повече от три часа. Ето защо за ищеца е възникнало право на обезщетение.

Наведеното в отговора възражение – за неявяване на пътника навреме за отвеждане до самолета, не може да се квалифицира като обстоятелство по член 5, параграф 3 от Регламент № 261/2004 във връзка с четиринадесето съображение от същия регламент. Съгласно посочената разпоредба въздушният превозвач не дължи заплащане на обезщетение, ако отмяната, респ. закъснението са по причина на извънредни обстоятелства, които не са могли да бъдат избегнати, дори да са били взети всички необходими мерки. Първо, закъснението на един пътник не би могло да доведе до закъснение с повече от три часа на полета, а ако се случи - отговорността е на превозвача. Второ, такива обстоятелства в случая не се доказват. Трето, следва да се посочи, че ответникът, носещ тежестта, не изложи твърдения и не доказва действията, които е предприел за да предотврати отмяната на процесния полет. С оглед на изложеното, при съвкупна преценка на събрания по делото доказателствен материал и твърденията на страните, настоящият съдебен състав намира иска за основателен.

Предвид извода на съда за основателност на иска за обезщетение следва да бъде разгледано своевременно релевираното от ответника възражение за погасяване на вземането по давност, което според настоящия състав на съда е основателно.

Регламент (ЕО) 261/2004 г. не съдържа специални разпоредби, касаещи сроковете на погасителна давност на вземането за парично обезщетение при закъснял или отменен полет, поради което в съответствие със задължителната тълкувателна практика на Съда на ЕС, обективизирана в решение от 22.11.2012 г. по дело № С-139/11, приложимо е националното право на държавата-членка, чийто съд разглежда конкретния спор. Настоящият съдебен състав намира, че правото на парично обезщетение по Регламент (ЕО) 261/2004 г. се основава на договорната отговорност на въздушния превозвач, който не е изпълнил задължението си по сключения с ищеца договор за въздушен превоз да осъществи полета при предварително очертаните параметри, касаещи време на излитане и на пристигане в крайния пункт. Така в мотивите на решението по дело № С-402/07 (т. 68) съдът изрично подчертава, че задължението за парично обезщетение по регламента тежи върху въздушния превозвач, тъй като именно с него конкретният пътник има сключен договор за превоз, по силата на който лицето има право да бъде превозено с полет, който не би трябвало нито да се отменя, нито да закъснява. Обстоятелството, че обезщетението репарира вреди от причинено неудобство, не означава, че същите могат да произтичат 3 единствено от деликт - ако увреждането е в пряка причинна връзка с пълното неизпълнение, лошото или неточно изпълнение на задължения по договор, то и отговорността, включително и обезщетението за изправната страна, са следствие на договорно правоотношение. Когато обаче увреждането не е резултат от неосъществяване на очакван резултат по едно съществуващо облигационно отношение, а е неизпълнение на общото задължение на всички към всички, произтичащо от закона, да не се вреди другиму, тогава отговорността е деликтна /така Решение № 188 от 15.06.2012 г. на ВКС по гр. дело № 1122/2011 г., III г.о., Решение № 462 от 11.04.2016 г. на ВКС по гр. д. № 1474/2015 г., IV г. о./.

Несъмнено е, че в случая неудобството за пътника е причинено пряко и непосредствено от неизпълненото договорно задължение на превозвача да осъществи полета при първоначално обявения час на излитане и пристигане, поради което и отговорността на ответника да обезщети вредата е договорна.

Следва да се отговори на въпроса кои са разпоредбите, уреждащи погасителната давност по договора за въздушен превоз – общите разпоредби на ЗЗД или тези на специалния закон /Закона за гражданското въздухоплаване/. Настоящият съдебен състав е запознат с практиката на съдилищата, според която приложима е разпоредбата на чл. 111, б. "б" ЗЗД, но не я споделя, като намира за приложима разпоредбата на чл. 135 ЗГВ, доколкото той съдържа специални разпоредби, регламентиращи договорната отговорност на въздушния превозвач. Тези специални разпоредби отменят общата разпоредба на ЗЗД.

Съгласно чл. 1 ЗГВ този закон урежда обществените отношения, свързани с гражданското въздухоплаване в Република България и с осигуряването на безопасността и сигурността му. В глава шеста от този закон е уреден договорът за превоз на пътници. В

глава единадесета се съдържат разпоредбите, уреждащи констативни протоколи, рекламации и давност. Съгласно чл. 135 ЗГВ /редакция към ДВ, бр. 34 от 06.04.2001 г./, приложима към процесното вземане/, правото на иск срещу превозвача по международните превозни договори се погасява в двегодишен срок, а по вътрешните - в шестмесечен срок, считано от деня на пристигането на въздухоплавателното средство в местоназначението, от деня, в който въздухоплавателното средство е трябвало да пристигне, или от деня на прекратяване на превода. Несподеляната от настоящия съдебен състав съдебна практика счита, че тази разпоредба не е приложима, като черпи аргументи от разпоредбата на чл. 137 ЗГВ, според който давностните срокове по чл. 135 се спират със започване на рекламационното производство и започват да текат отново от деня на получаване отговора на превозвача или след изтичане на срока за отговор. Съдебните състави считат, че разпоредбата на чл. 135 касае само случаите, при които се претендира обезщетение за липси и повреди /съгласно чл. 127 ЗГВ/. Изолирани съдебни актове мотивират този извод и с разпоредбата на чл. 136 ЗГВ, според който в случай на телесна повреда или смърт на пътника правоимащият може да предяви иск пред компетентния съд в двегодишен срок от деня на увреждането. Считат, че доколкото няма 4 конкретна разпоредба за обезщетението по Регламент (ЕО) № 261/2004, то ЗГВ не се прилага за това обезщетение/.

Тези изводи няма как да бъдат верни, поради което и споделени. Разпоредбата на чл. 137 ЗГВ установява спиране на давността при рекламационното производство, защото разпоредбата на чл. 134 ЗГВ предвижда, че иск срещу превозвача може да се предяви, само когато последният напълно или частично е отхвърлил рекламацията или когато рекламатът не е получил отговор в срока, предвиден в чл. 133. Т.е. за обезщетенията за повреда и липса законодателят е предвидил задължително рекламационно производство, което е предпоставка за допустимостта на иска за обезщетение. Ето защо и няма как законът да не защити интересите на пътника и да предвиди спиране на давността през периода на задължителното производство по рекламация. Така ЗЗД регламентира случаи, в които давността спира да тече - между деца и родители, докато последните упражняват родителски права; между намиращи се под настойничество или попечителство и техните настойници или попечители, докато трае настойничеството или попечителството; между съпрузи и т.н. Ако споделим логиката на преобладаващата съдебна практика и я отнесем към разпоредбата на чл. 115 ЗЗД, то следва, че ЗЗД се прилага само за вземанията между родители и деца, между съпрузи, между настойници/попечители и намиращите се под настойничество/попечителство. Такава теза няма как да бъде защитена. Следователно чл. 135 ЗГВ е приложим и за вземането по регламента, но то не е конкретно посочено в чл. 137 ЗГВ, защото за предявяването на иска за заплащането му не е задължително рекламационно производство /т.е. няма защо да се предвижда специално основание за спиране течението на давностния срок, с който се погасява/. От друга страна, чл. 136 ЗГВ конкретно урежда давността за обезщетението за телесна повреда, доколкото срокът започва да тече от друг момент – от увреждането /а по чл. 135 от деня на пристигането на въздухоплавателното средство в местоназначението, от деня, в който въздухоплавателното средство е трябвало да пристигне, или от деня на прекратяване на превода/. На второ място следва да се посочи, че

със Закон за изменение и допълнение на закона за гражданското въздухоплаване /23.02.2021 г./ в чл. 135 са добавени ал. 2 и 3, предвиждащи изисквания именно към вземанията по регламента – за пълномощните на представителите на пътниците. Това иде да покаже, че, според волята на законодателя, ал. 1 на чл. 135 ЗГВ „винаги“ е уреждала давността, с която се погасяват вземанията по регламента. Няма логика в обратния извод – до изменението законодателят да не е имал воля за приложимост на разпоредбата на чл. 1 на чл. 135 към обезщетенията по регламента, но да уреди изисквания за пълномощните точно в новите ал. 2 и 3 на същия законов текст. Предвид и липсата на изменение на обществените отношения във връзка с обезщетенията по регламента, наложили изменението от 2021 г., то следва, че ал. 1 на чл. 135 ЗГВ е приложима към процесното вземане – и преди, и след изменението на закона от 2021 г. Единственото, до което води добавянето на ал. 2 и 3, е още един аргумент, който да подкрепи настоящия извод на съда. Но той би бил същият със или без тяхното наличие.

В настоящия случай срокът е започнал да тече от 04.06.2018 г., като е бил прекъснат с подаването на заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК на 27.05.2021 г., от която дата установителният иск се счита предявен - арг. чл. 422, ал. 1 ГПК и чл. 116, б. "б" ЗЗД. В периода 13.03.2020 г. – 20.05.2020 г. същият е спрял да тече на основание чл. 3, т. 2 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците, във връзка с § 13 от ПЗР на ЗИД на Закона за здравето (обн. ДВ, бр. 44/2020 г., в сила от 14.05.2020 г.). Доколкото ищецът не твърди и не доказва да са налице други основания за спиране или прекъсване на давността, то срокът е изтекъл преди предявяване на иска.

За пълнота следва да се посочи по повод представената в съдебно заседание електронна кореспонденция между ответното дружество и представителя на ищцата, че в случая изявленията представителя на ответното дружество не съдържат ясно и недвусмислено изявление, че то се отказва от последиците на изтеклата в негова полза погасителна давност, поради което и не може да се цени като отказ от нея. В подкрепа на това е обстоятелството, че към датата на последното открито съдебно заседание не е извършено плащане, а самото обещанието за плащане е едно бъдещо несигурно събитие, което може и да не се осъществи, а това обещание не е скрепено и с евентуални санкции при неосъществяване.

На още по – силно основание следва да се посочи, че в практиката на ВКС /решения № 860 от 20.10.1999 г. по гр. д. № 595/1999 г. на II ГО на ВКС № 215 от 10.09.2014 г. на ВКС по т. д. № 456/2012 г., II ТО, № 105 от 5.06.2014 г. на ВКС по т. д. № 1697/2013 г., I ТО и др./ безпротиворечиво и последователно е прието разбирането, че признанието трябва да е направено преди да е изтекъл давностният срок. В решение № 671 от 27.06.2000 г. на ВКС по гр. д. № 689/99 г. на I ГО е изяснена причината защо признанието след изтичане на срока е без значение. Такова признание не може да заличи последиците на давността, тоест преклудиранията възможност да се иска защитата на материалното право. Именно такъв е и

настоящият случай- твърдяното признание на вземането е направено, когато давността вече е изтекла и затова не би могло да я прекъсне.

Ето защо искът следва да бъде отхвърлен.

На основание чл. 119 ЗЗД вземането за лихва върху погасената по давност главница се погасява, поради което и искът за установяване на вземане за мораторна лихва следва да бъде отхвърлен.

По разноските:

При този изход на спора на основание чл. 78, ал. 3 ГПК ответното дружество има право на разноски, но доколкото такива не са направени, то не следва да бъдат и присъждани.

Ищецът няма право на разноски за настоящото производство.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от С. А., гражданин на ..., родена на ***** г., срещу /фирма/, ЕИК ..., искове с правно основание чл. 422 ГПК, вр. чл. 5, параграф 1, б. „в“ и чл. 7, параграф 1, б. „б“ от Регламент (ЕО) 261/2004 г. относно създаване на общи правила за обезщетяване и помощ на пътниците при отказан достъп на борда и отмяна или голям закъснение на полети и чл. 86, ал. 1 ЗЗД за установяване на вземания за сумата 400 евро, представляваща обезщетение за закъснение на полет ... от ... до ... на ... г. с повече от три часа, ведно със законната лихва, считано от датата на депозиране на заявлението по чл. 410 от ГПК в съда – 27.05.2021 г. до окончателното ѝ изплащане, както и сумата от 227,09 лева, представляваща лихва за забава върху главницата за периода от 21.06.2018 г. до 30.04.2021 г., за които суми е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК по ч.гр.д. № 29981/2021 г. по описа на СРС, 87 състав, като погасени по давност.

Решението може да бъде обжалвано пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчване на препис на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____